

Cheddarostens historia går tillbaka till 1600-talet och är idag den vanligaste ostsorten, internationellt sett. År 1928 började man tillverka cheddar i Kvibille efter recept av Alfred Wandler, ett recept man följer än idag. Kvibillecheddarn skiljer sig på flera sätt från den internationella.

1

Från vilket land kommer cheddarosten?

A

Holland

B

Frankrike

C

England

1**C****England**

Osten började tillverkas i byn Cheddar, strax sydväst om staden Bristol i södra England. Originalcheddarn har är fast, litet smulig och milt syrlig. Kvibillecheddarn har fler håligheter än originalet, den är mjuk och smidig, fyllig och aromatisk i smaken.

Kvibillecheddarn lagras i minst 6 månader innan den säljs. Som extralagrad (10 – 12 månader) förlorar den något av sin smidighet och blir som originalet litet smulig. Bilden visar en engelsk ost med tät struktur.

Cheddar smaksatt med t ex whiskey, rom eller calvados är ett gott alternativ.

2

Nästan varje morgon klockan nio hoppar dykare från Paris brandkår ned i Seine för att plocka upp saker som kastats eller tappats i vattnet.

Vid bron Pont Neuf hittar de ofta föremål som inte är så vanliga vid de andra broarna.

Vad är det man hittar där?

A

Nycklar till hänglås

B

Skjutvapen

C

Vigselringar

2

C

Vigselringar

Bron Pont Neuf ligger nära Justitiepalatset, där skilsmässor beviljas. Därför är det just där dykarna hittar vigselringar som kastats i floden - när den eviga kärleken trots allt har visat sig vara av mer flyktig karaktär.

3

Sveriges förste ärkebiskop, cistercienserbrodern Stefan av Alvastra, invigdes i sitt ämbete av Nordens ärkebiskop Eskil som hade sitt säte i Lund. Eskil låg emellertid i fejd med den danska adeln och var därför utestängd från sin kyrka. Därför kunde inte vigningen äga rum i där.

I vilket land ägde därför denna viktiga händelse rum?

A

Tyskland

B

Italien

C

Frankrike

3

C

Frankrike

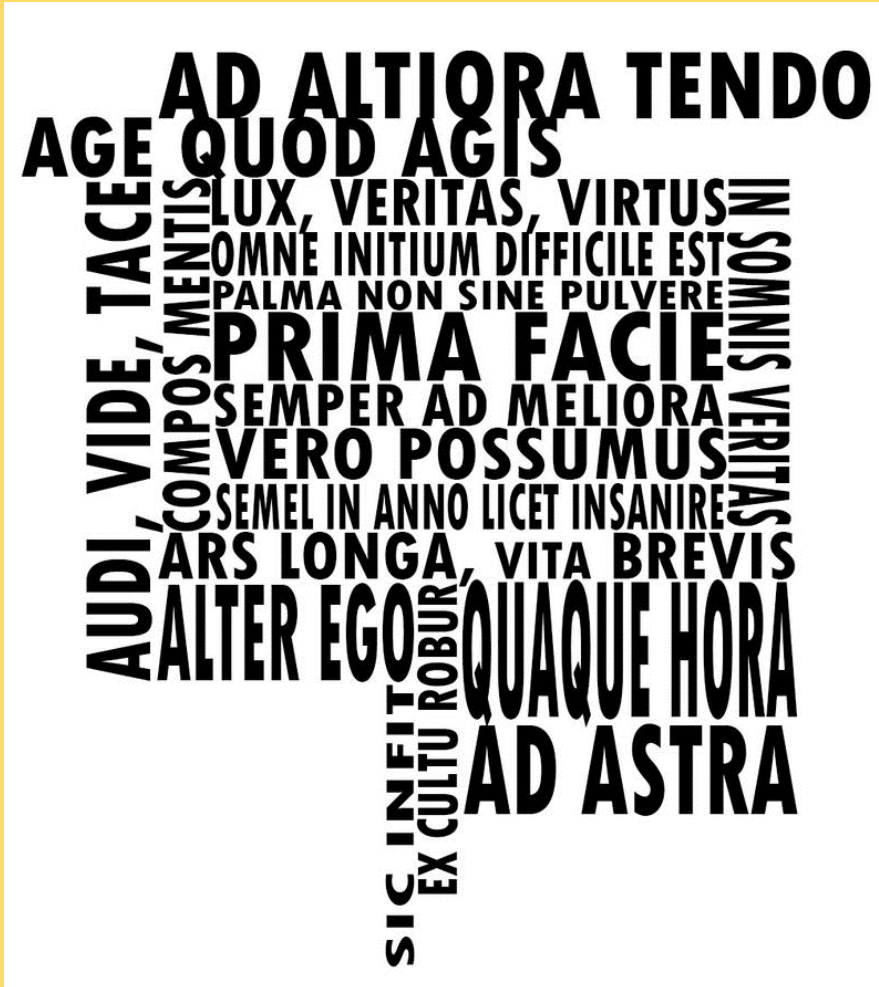

Enligt traditionen skulle Stefan ha kommit från England. Han tillhörde den första generationen munkar i nyuppförda Alvastra kloster i Östergötland. Alvastra kloster grundades omkring 1143 av franska munkar från klostret Clairvaux i Frankrike.

Stefan utnämndes först till biskop i Uppsala stift. Han blev sedermera vald av övriga biskopar och även av kung Karl Sverkersson samt jarl Ulf att bli den förste ärkebiskopen av Uppsala stift. Han vigdes som sådan av den danske ärkebiskopen Eskil i augusti 1164 i Sankt Stefans katedral i Sens i Bourgogne, Frankrike

4

I många sammanhang används lånade ord för att beskriva olika saker. Vad betyder det latinska ordet **Brevis**, som kan användas för att beskriva noter i musiken eller en stavelse i poesi ?

A

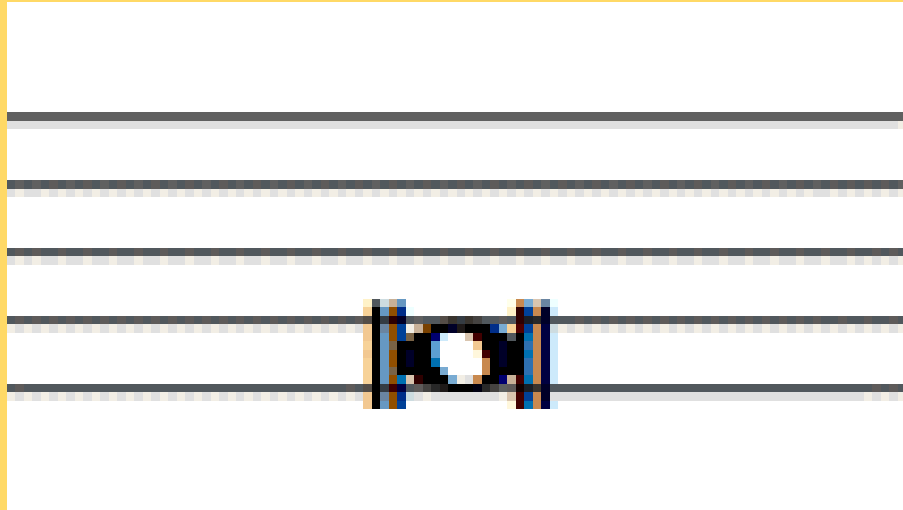
Lång

B

Hög

C

Kort

4**C****Kort**

Brevisnot

Notvärde som varar i 8 taktslag. Notens består av ett ovalt, fyllt nothuvud med två vertikala linjer på varje sida. Används sällan.

Engelskt namn: Double whole note (amerikanska), Breve (brittiska)

5

Virussjukdomen Corona upptäcktes efter nyår i Kina.
Vilket organ i kroppen drabbar den?

A

Tarmen

B

Lungan

C

Njuren

5

B

Lungan

Ett nytt coronavirus som också kallas för 2019-nCoV har smittat människor som befunnit sig i staden Wuhan i Kina. Det är ett så kallat coronavirus som ger feber och påverkar luftvägarna.

På idrottsgalan som hålls varje år i januari, delas det årliga Jerringpriset ut. En omröstning där svenska folket får rösta på det lag eller den enskilda aktiva, som dom tycker utfört årets prestation.

6

Vem av följande idrottare har tilldelats Jerringpriset mer än en gång?

A

Thomas Gustafsson

B

Annika Sörenstam

C

Rolf-Göran Bengtsson

6

B

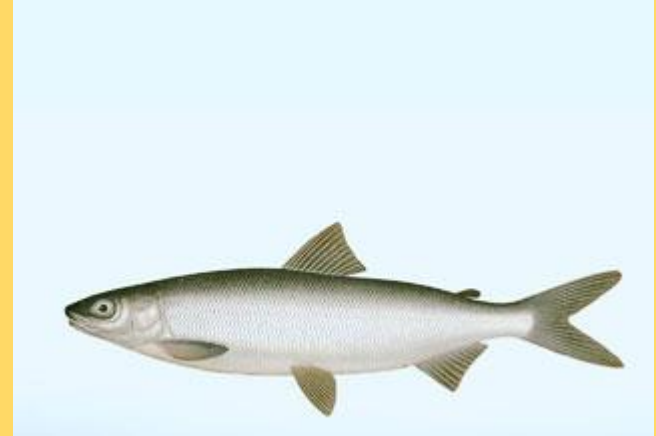
Annika Sörenstam

Ingemar Stenmark, Gunde Svan, Pernilla Wiberg, Annika Sörenstam, Ludmila Engquist, Sarah Sjöström och Peder Fredricson har tilldelats priset två gånger. Magdalena Forsberg har fått Jerringpriset vid fyra tillfällen.

7

Från vilken fiskart kommer stenbitsrom ?

A

Regnbågslax

B

Sjurygg

C

Sik

7

B

Sjurygg

Stenbitsrom är processad rom från fiskarten sjurygg. Stenbitsrom används bland annat i kalla romsåser och för dekoration av smörgåstårter, snittar och ägghalvor. Den brukar säljas i glasburk, ofta färgad röd med azofärger, för att den ska likna löjrom, eller svart för att den ska likna storkaviar.

8

Jordens befolkning ökar i snabb takt. Antalet födselar ökar i och med att vi blir allt fler. Andelen äldre ökar också, bl a tack vare fantastiska medicinska landvinningar.

Den största befolkningsökningen i världen har naturligtvis skett under 1900-talet.

Hur stor är ökningen mellan år 1900 och år 2000?

A

Ca 6,9 miljarder

B

Ca 4,5 miljarder

C

Ca 2,2 miljarder

8

B

Ca 4,5 miljarder

År	Folkmängd (miljarder)
0	0,300
1000	0,310
1250	0,400
1500	0,501
1750	0,790
1800	0,980
1850	1,260
1900	1,650
1910	1,750

År	folkmängd (miljarder)
1920	1,860
1930	2,070
1940	2,300
1950	2,520
1960	3,020
1970	3,700
1980	4,440
1994	5,270
1999	5,980

År 1900 var jordens folkmängd ca 1,6 miljarder.

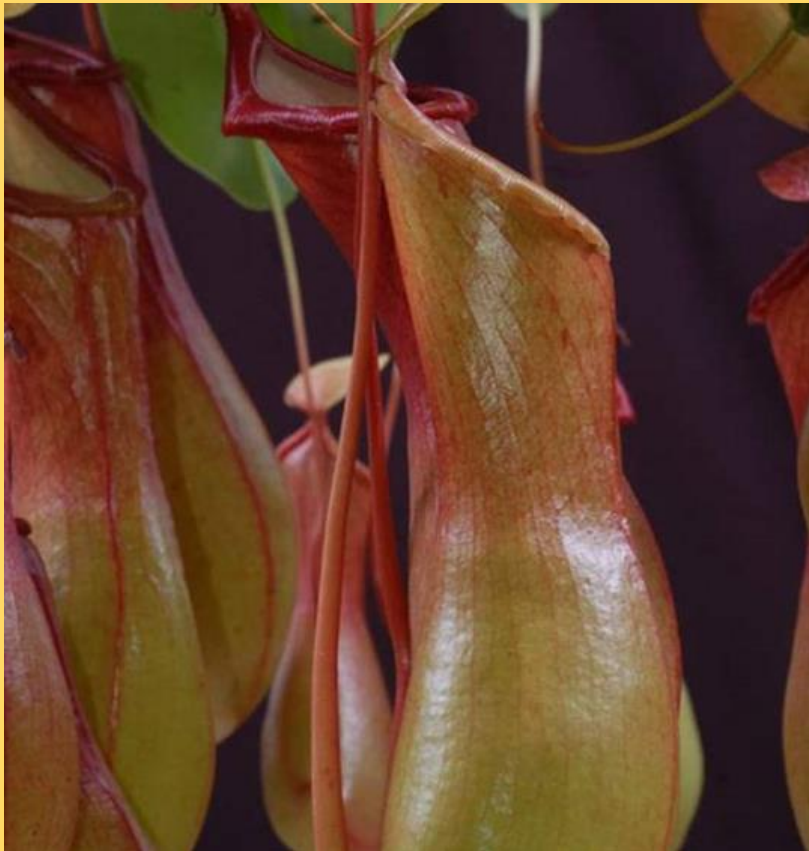
År 2000 drygt sex miljarder!

År 2100 kommer vi att vara mellan 11 och 13 miljarder invånare. Att prognoserna skiljer så pass mycket beror på att vissa av dem räknar med att den branta befolkningskurvan kommer att flacka ut något i slutet av århundradet.

9

Vad är finessen med att ha krukväxten kannranka (*Nepenthes*) på fönsterbrädan?

A

Den hjälper till att rena inomhusluften

B

Den fångarflugor och andra insekter

C

Den sprider otroligt härlig doft vid blomningen

9

B

Den fångarflugor och andra insekter

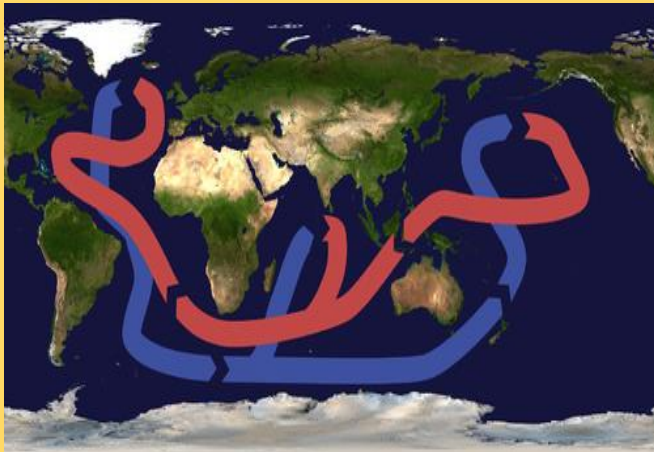

Växten är insektsfångande; småkryp söker sig ner i kannorna. I kannorna finns en vätska där insekterna fastnar, bryts ner och fungerar sedan som näring för växten. Trivs i värme och fuktig luft. Jorden får inte torka ut. Planteras om i kruka med hål i orkidékompost. Eftersom den är självförsörjande på näring behöver man inte tillföra annan näring.

10

Under åren 1960 -2020 har vi haft glädjen att se Europafärjan gå mellan Varberg och Grenå. Den första sommaren fick färjan ta en omväg och resvägen förlängdes med 30 minuter.

Varför?

Havsströmmar

A

Minor

B

Sälkoloni

C

10

B

Minor

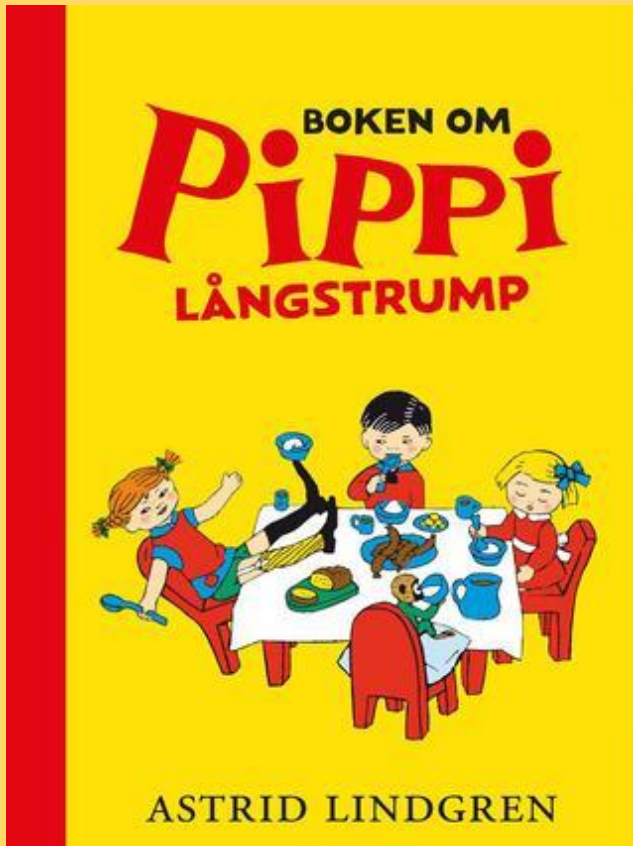
1960 var området söder om Anholt ännu inte minsvept efter kriget. Europafärjan fick därför lägga sin route norr om Anholt vilket förlängde sträckan till ca 80 sjömil.

I år fyller Astrid Lindgrens Pippi Långstrump 75 år. Ett bokförlag refuserade boken.

11

Vilket förlag?

A

Rabén och Sjögren

B

Bonniers

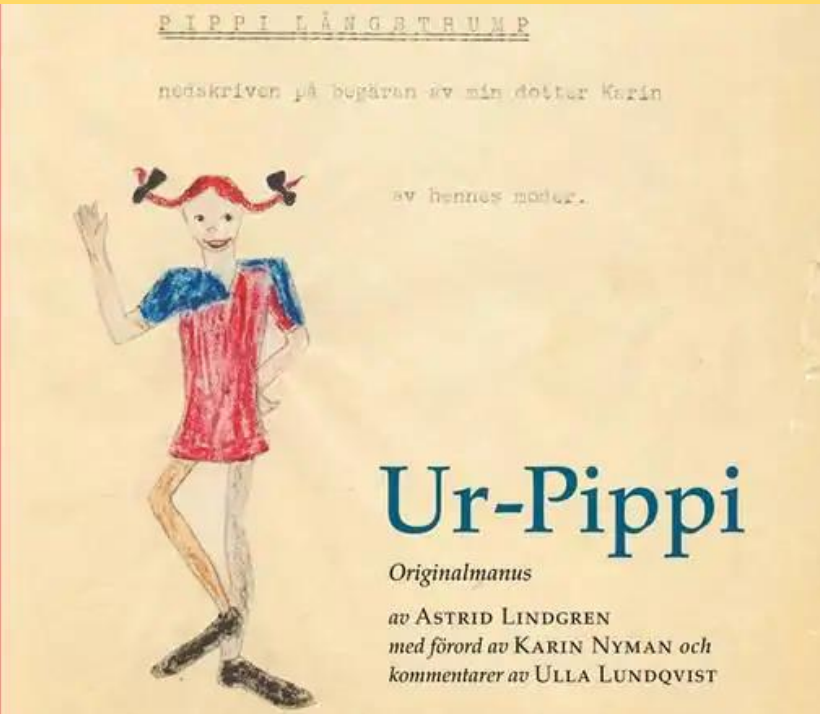
C

Natur och kultur

11

B

Bonniers

Ur-Pippi var för revolutionär och för ohövlig när Bonnier refuserade manuset 1944.

Den 20 september 1944 fattades på Bonniers det för förlaget ödesdiga beslutet.

12

En svensk artist/popgrupp har av både amerikanska musiktidningen "Rolling Stones" och av den engelska musiktidningen "NME" tilldelats utmärkelsen 10-talets bästa poplåt.

Vem är artisten/gruppen?

A

Icona Pop

B

Robyn

C

The Cardigans

12

B

Robyn

Den 1 juni 2010 är inte en vanlig dag. Det är dagen då Robyn släpper dunderdängan "Dancing on my own". Låten sköt iväg som en musikalisk pil rätt in i miljoners miljoners människors hjärtan och fötter. Låten går både att dansa till, att vara glad till och att sjunga med till. Dessutom går "Dancing on my own" utmärkt att deppa hjärtekrossat till. Eller varför inte allt ovan. Dansa, sjunga med, deppa hjärtekrossat och sedan bli lite gladare.

13

Vad kallas böjningsformen (tempus) av verbet i följande mening?

Centern sparkar bollen i mål.

A

Presens

B

Preteritum

C

Perfekt

13

A

Presens

Presens är det tempus som vanligtvis uttrycker vad som händer just nu. Ordet kommer från latinets praesens som betyder "närvarande". **Presens** kan förutom direkt nutid uttrycka faktum, framtid, vana och ibland uppmaningar.

14

Girjas sameby vann i januari ett mål i Högsta Domstolen mot staten. Målet gällde vem som har rättigheterna att bestämma om jakt och fiskerättigheter inom samebyns områden.

Vilken kommun tillhör Girjas sameby?

A

Gällivare

B

Arvidsjaur

C

Vilhelmina

14

A

Gällivare

Girjas samebys åretruntmarker ligger huvudsakligen i nordligaste delen av Gällivare kommun med en mindre del i södra delen av Kiruna kommun och omfattar Kalixälvens källflöden. Namnet kommer av vattendraget Girjásjohka, ett biflöde till Kaitumälven.

15

En av medlemmarna i den engelska humorgruppen Monty Python, gick bort i januari 2020.

Han var hjärnan bakom, och regisserade många av filmerna som ex. Life of Brian, Meningen med livet och The holy Graal. Han var ofta själv utklädd till någon kvinnlig karaktär.

Vad heter han?

A

Terry Jones

B

Terry Gilliam

C

Graham Chapman

15

A

Terry Jones

Medlemmarna i Monty Python ensemblemen var/är Graham Chapman (1941–1989), John Cleese (född 1939), Terry Gilliam (född 1940), Eric Idle (född 1943), **Terry Jones** (1942–2020) och Michael Palin (född 1943).

16

Old Tjikko är en gran som anses vara världens äldsta trädklon, växer i Fulufjällets nationalpark i Dalarna.
Hur gammal är denna väldigt gamla granklon?

A

2500 år

B

6800 år

C

9550 år

16

9550 år

Old Tjikko är en gran på Fulufjället i norra Dalarna. Den är enligt tester världens äldsta kända individuella trädklon, då den genetiskt är samma individ som de 9 550 år gamla döda resterna av rotsystem på samma plats. I reservatet finns också Sveriges högsta vattenfall, Njupesjär.

17

En vecka i december sänder olika kanaler i svenska public service Musikhjälpen. För tolfte året i rad arrangerades insamlingsveckan till stöd för undanskymda mänskliga katastrofer. Från en glasbur, på Stora torg i Västerås, spelades musik dygnet runt under en hel vecka samtidigt som insamlingen pågick.

Till vilket ändamål samlades pengar in 2019?

A

Sex är inte ett vapen

B

Ingen ska behöva fly undan klimatet

C

Barn är inte till salu

17

A

Sex är inte ett vapen

En vecka om året, i december, sänder SVT, Sveriges Radio P3 och Radiohjälpen dygnet runt för att lyfta fram en undangömd humanitär katastrof. I Musikhjälpen är det din musik – och ditt engagemang – som räddar liv. I år är temat: Sex är inte ett vapen.

Musikhjälpen 2019 sändes från Västerås den 9-15 december.

Sexuellt våld finns i krig och konflikter världen över. Människor i alla åldrar utsätts för våldtäkter, sexuell tortyr och tvingas in i prostitution och tvångsäktenskap. Överlevare lämnas med livslånga skador, trauman och stigmat - medan många förövare går ostraffade.

18

Vad väger världens hittills tyngsta pumpa (kg)?

18

1 190